

Халқ сўзи

Ўзбекистон –
келажаги
буюк
давлат

2020 йил – ИЛМ, МАЪРИФАТ ВА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: info@xs.uz

2020 йил 4 июнь, № 117 (7619)

Пайшанба

Сайтимиёга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

ИСТЕЪМОЛ САВАТЧАСИНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 3 июнь куни камбағалликни қисқартириш масалалари бўйича видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Давлатимиз раҳбари тавдир аввалида мамлакатимизда корона-вирус билан боғлиқ вазиятга тўхталиб ўтди. Сўнгги ўн кунда ўрта ҳисобда кунига 70 — 80 ки-шида касаллик аниқлангани, ҳали хотиржамликка ўрин йўқли-гини таъкидлади.

Охириг бир ойда 32 та чартер рейс орқали 8 мингга яқин, чега-ра постлари орқали 20 мингдан ортиқ фуқаролар юртимизга олиб келинган. Уларнинг кўпчилигида касаллик топилган. Шунингдек, қарийб 200 нафар халқаро юк та-шувчи ҳайдовчиларда коронавирус аниқланган. Умуман, ҳозирги кунда уй шароитида 26 минг, стационарда 21 минг киши каран-тинда қолмоқда.

“Қизил” ва “сарик” ҳудудлар ҳисобланган вилоят, шаҳар ва ту-манларда карантин қоидаларига қатъий амал қилиш шартлиги яна бир бор айтиб ўтилди.

Пандемия шароитида энг фаровон давлатларда ҳам аҳоли бандлигини таъминлаш ва кам-бағалликни қисқартириш катта муаммо бўлиб қолмоқда. Мамла-катимизда ҳам ишсизлар сони кўпайди. Шунингдек, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, пандемия 450 мингга яқин оилалар дарома-дига жиддий таъсир қилиши мумкин.

Аҳоли бандлигини таъминлаш ва даромадини ошириш давлати-миз сиёсатининг устувор йўналиш-лари. Бу борада комплекс ва ҳуду-дий дастурлар ишлаб чиқилган, вазирлар, ҳокимлар ва секторлар раҳбарларининг вазифалари бел-гилаб берилган.

Камбағалликни қисқартириш борасидаги ишлар ҳамда “Сахо-ват ва кўмак” умумхалқ ҳаракати доирасида муҳтож оилаларни қўллаб-қувватлаш учун рўйхатлар шакллантирилган. Уларга муво-фик, бугунги кунга қадар шундай оилаларнинг 540 мингтасига 307 миллиард сўмлик кўмак берилди.

Давлатимиз раҳбари асосий мақсад камбағал оиланинг ҳеч бўлмаганда битта аъзосини иш билан таъминлаб, уларни муҳтож-ликдан чиқариш экани, шунинг учун ҳар бир оила, ҳар бир фуқаро-

нинг муаммоси билан алоҳида шуғулланиш зарурлигини таъкид-лади.

— Бу синови даврда ра-камлар ортидан қувиш эмас, балки халқни рози қилиш учун чин кўнгилдан ишлаш керак, — деди Шавкат Мирзиёев.

Йиғилишда белгиланганидек, туман (шаҳар) сектор раҳбарлари энг қийналган ва муҳтож оилалар рўйхатини шакллантириб, уларни камбағалликдан ҳалос этиш режа-сини ишлаб чиқади. Вилоят ҳоки-мининг иқтисодиёт ва маҳалла ма-салалари бўйича ўринбосарлари секторлар ҳамда тижорат банкла-ри ишини мувофиқлаштириб, иж-тимоий лойиҳаларни амалга оши-ришга масъул бўлади. Бош вазир ўринбосари раҳбарлигида Респуб-лика штаби уларнинг ҳисоботини эшитиб, муаммоларини ҳал қилишга вазирлик ва идоралар, тижорат банклари жалб қилади.

Ушбу тизим Ягона ижтимоий реестр учун ҳам катта замин бўла-ди. Мутасаддиларга йил охирига-ча мазкур реестрни вазирлик — вилоят — туман — маҳалла кеси-мида тўлиқ жорий этиш бўйича кўрсатма берилди. Камбағаллик чегараси ва мезонларининг жаҳон амалиётида тан олинган 4 та ҳисоблаш усули Фарғона вилоя-тининг Тошлоқ тумани мисолида синовдан ўтказилиши белгиланди.

Иқтисодий тараққиёт ва кам-бағалликни қисқартириш вазир-лигига жорий йил 1 октябрча тирикчилик учун зарур энг кам микдор ва минимал истеъмол са-ватчасининг ҳуқуқий асосларини ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди.

Президент Шавкат Мирзиёев ишсизлик даражаси юқори, инфратузилма тармоқлари етиш-майдиган туманлар, айниқса, чегарадош ҳудудлар иқтисодиёти-ни ривожлантириш бўйича алоҳи-да ёндашув бўлиши кераклигини таъкидлади.

Бош вазир ўринбосарларига маҳаллий ҳокимликлар билан бир-галикда шундай туманларда аҳоли бандлигини ошириш ва яшаш шароитини яхшилаш, инфратузил-мани ривожлантиришга қаратил-

ган дастурлар ишлаб чиқиш бўйи-ча топшириқлар берилди.

Маълумки, карантин чоралари-ни юмшатиш натижасида 17 минг-дан зиёд саноат ва 10 мингта қурилиш соҳасидаги корхоналар фаолияти тикланди. Лекин улар-нинг кўпида маблағ оқимлари ка-рантинга бўлган даврдига нис-батан 3 баравар камайиб кетган.

Марказий банкка ҳисобварағи-да пул айланмаси етарли бўлма-ган корхоналар муаммоларини аниқлаб, уларга кўмаклашиш бўйича кўрсатма берилди.

Бандлик ва меҳнат муносабат-лари вазирлиги тизимида 300 минг аҳолини жамоат ишларига жалб қилиш, 265 минг нафарини ишга жойлаштириш, жумладан, вазир-лик жамғармаси ҳисобидан шахсий томорқаларга 36 миллиард сўм субсидия ажратиш орқали 18 минг камбағал аҳоли бандлигини таъминлаш имконияти борлиги кўрсатиб ўтилди.

Пандемия оқибатларини юм-шатиш мақсадида “Ҳар бир оила — тадбиркор” дастурига қўшимча 1 триллион сўм маблағ ажратил-ди. Умуман айтганда эса жорий йилда оилавий тадбиркорлик дастурларига 4 триллион сўм маблағ йўналтирилмоқда.

Президентимиз топшириғига кўра, оилавий тадбиркорлик дастурлари доирасида кредитлар ажратиш соддалаштирилди.

Ушбу маблағларни самарадор-лиги юқори ва кафолатланган иш ўринлари яратадиган кичик ишлаб чиқариш лойиҳаларига йўналти-риш муҳимлиги таъкидланди.

Шунингдек, ҳунармандчилик учун бугунги кунга қадар 190 мил-лиард сўм ажратилган. Аммо Навоий, Қашқадарё, Тошкент ви-лоятларида бу маблағларнинг ўзлаштириш суръати танқид қилинди.

Жорий йилда саноат соҳасида 7,5 мингта ҳудудий лойиҳани амалга ошириш ҳисобига 145 минг нафар камбағал аҳолини ишга жойлаштириш режалаштирилган. Бундан ташқари, қўямати қарийб 11 миллиард доллар бўлган 206 та йирик ишлаб чиқариш қувватла-рини ишга тушириб, 31 мингдан зиёд юқори даромадли иш ўринла-ри яратиш чоралари белгиланган.

Бош вазир ўринбосари — инвес-тициялар ва ташқи савдо вазири-га ушбу лойиҳаларни ўз вақтида бажариш бўйича топшириқлар берилди.

Кишлоқ ҳўжалигида ҳам кам-бағалликни қисқартириш бўйича имкониятлар кўп. Йиғилишда қайд этилганидек, биринчи ярим йил-ликда 38 минг гектар ерни оборот-га киритиш ҳисобига 25 минг на-фар, йил якунига қадар яна қўшимча 51 минг гектарни ўзлаштириш эвазига 45 минг одам бандлигини таъминлаш режа-лаштирилган. Бу ерларнинг 20 минг гектари кам таъминлан-ган оилаларга берилди.

Худди шунингдек, қалладан бўшайдиган 120 минг гектар май-донни такрорий экин учун ажра-тиб, 300 мингга яқин оилаларга да-ромад манбаи яратиш белгилан-ган. Бундан ташқари, пахта-тўқи-мачилик кластерларининг 965 мил-лион долларлик 107 лойиҳасини амалга ошириш натижасида 28 минг-дан ортиқ янги иш ўринлари ташкил этилди. Ветеринария ва чорва-чилиқни ривожлантириш давлат қўмитаси томонидан кам таъмин-ланган 28 минг хондонга наслии эчки, 50 мингта оилага парранда, 100 мингтасига наслии қуён тарқатилди.

Қурилиш соҳасидаги имкония-лар кўриб чиқилар экан, Инқироз-га қарши курашиш жамғармаси-дан ажратилган 3,6 триллион сўм ҳисобидан бажариладиган қурилиш-пудрат ишларига 85 минг нафар одамни жалб қилиш мум-кинлиги айтиб ўтилди.

Йиғилишда аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди. Карантиннинг биринчи кунларидан бу борада зарур чоралар қўрилиб, ижтимоий нафақа олувчилар сони 10 фоизга оширилган эди.

Бугунги кунда боқувчисини йўқотган оилалар сони 155 минг, 5 нафардан ортиқ фарзандлари бор кам таъминланган оилалар сони 81 минг, ёлғиз яшовчи кексалар 16 минг нафарни ташкил этмоқ-да. Лекин ажратилаётган ижтимоий ёрдамлар эҳтиёжмандларга тўлиқ етиб бормаётган ҳолатлар ҳам кўп. Шу боис Маҳалла ва оилани

Ў.А.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси

Қизғин тортишувлар қонунлар мукамал қабул қилинишида муҳим аҳамиятга эга

Депутатлар Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг икки кун давом этган навбатдаги ялпи мажлисида иккита қонун лойиҳасини масъул қўмитага қайтаришди. Қонун лойиҳаларидаги ҳар бир модда қизғин тортишувлар билан батафсил, кенг муҳокама қилинди. Бундай ёндашув, айтиш жоизки, ҳар бир ҳужжатнинг мукамал, пишиқ-пухта бўлишини таъминлайди. Зеро, тўғридан-тўғри ишлайдиган қонунларни қабул қилиш, уларнинг халқимиз ҳаётидаги таъсирчанлигини ошириш ҳамда назоратини кучайтириш парламент олдидаги устувор мақсад саналади.

Аудиторлик фаолиятига оид лойиҳа депутатлар «аудитидан» ўтолмади

Мажлисида иккинчи қўмитага қилинган янги тахрирдаги “Аудитор-лик фаолияти тўғрисида”ги қонун лойиҳаси кескин баҳс-мунозараларга сабаб бўлди. Жаҳон иқтисодиётида кузатилаётган бугунги ман-зара молиявий ҳамда ҳўжа-лик-иқтисодий йўналишида-ги назоратлар изчил ва пухта, қонун доирасида ўтказилишини тақозо эт-

«Ҳукумат соати»

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида навбатдаги “Ҳукумат соати” ўтказилди. Унда депутатлар мактабга-ча таълим ташкилотларида болаларни миллий-маънавий қадриятларимизга мувофиқ тарбиялаш бўйича олиб борилаётган ишлар тўғрисидаги масалани муҳокама қилишди.

Фарзандларимизни миллий қадриятлар руҳида тарбиялаш ишлари ҳолати қандай?

Ўзбекистон “Миллий тик-ланиш” демократик партия-си фракцияси ташаббуси билан ўтказилган тадбирда мактабга-ча таълим вазири Агрепина Шин депутатлар саволларига жавоб берди.

Таълимнинг бошланғич, шу билан бир пайтда, энг муҳим бўлини ҳисобланган мактабга-ча таълим тизими-ни ислоҳ қилиш ва ривож-лантириш давлатимиз раҳбарининг доимий эъти-борида бўлиб келмоқда. Ти-зимни ислоҳ қилиш ва та-комиллаштириш мақсадида Президентимизнинг қатор Фармон ҳамда қарорлари қабул қилинди. Хусусан, 2019 йилнинг 8 майдаги “Ўзбекистон Республикаси мактабга-ча таълим тизими-ни 2030 йилгача ривож-лантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги қарор болаларнинг мактаб-га-ча таълим билан қамро-вини таъминлаш, мактабга-ча таълим муассасаларини

Янгилик

СЕНАТ ҲУЗУРИДА ЁШЛАР ПАРЛАМЕНТИ ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ

“Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили” Давлат дастурининг ижросини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ҳузурида Ёшлар парламентини ташкил этиш бўйича Сенат Кенгаши қарори, Ёшлар парламенти низоми ва Ёшлар парламентини ташкил этиш ҳамда фаолияти самардорлигини таъминлаш бўйича чора-тадбирлар дастури лойиҳалари ишлаб чиқилди. Айни пайтда улар маҳаллий Кенгашларда муҳокама этилмоқда.

Ушбу лойиҳага кўра, Ёшлар парламенти аъзола-ри мамлакатимизнинг бар-ча ҳудудда турли йўналиш-ларда фаолият олиб бо-раётган ташаббускор, юксак маънавиятли, мустақил фикр-ловчи, қатъий ҳаётий нуқтаи назарга, кенг дунёқараш ва чуқур билим ҳамда ли-дерлик салоҳиятига эга 18 — 30 ёшли фуқаролар-дан шакллантирилади. Бу жараёнда гендер тенглик таъминланади ва жисмоний имконияти чекланган ёшлар ҳам кенг жалб этилади. Улар-нинг умумий сони 100 нафар-ни ташкил қилади.

Қизғин тортишувлар қонунлар мукаммал қабул қилинишида муҳим аҳамиятга эга

Кайд этилганидек, халқаро принцип ва илгор тажрибалар асосида аудиторлик фаолиятини тартибга солишининг самарали ташкилий-ҳуқуқий механизминини яратиш, аудиторлик фаолиятини лицензиялаш бўйича давлат хизматлари кўрсатиш тартибини соддалаштириш ва аудиторлик фаолиятини амалга ошириш учун қозғош шаклдаги лицензия беришини беқор қилиш қонун лойиҳасининг асосий мақсади ҳисобланади.

Қонун лойиҳасининг моддама-модда кўриб чиқиш чоғида Бюджет ва иқтисодий ислохотлар кўмитаси томонидан иккинчи ўқишга тақдим этилган лойиҳа тахрири депутатлар ўртасида қўллаб-саволлар келтириб чиқарди.

Хусусан, малака сертификати

Айрим нормалар жиддий эътирозга сабаб бўлди

Қабул қилинганига ўн икки йил бўлган амалдаги “Ўзбекистон Республикасида ногиронларнинг ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонунда ногиронлиққа, асосан, тиббий тушунча сифатида ёндашилиб, бундай инсонлар ҳаётининг фаол иштирокчиси бўлишини таъминлашга оид ҳуқуқий асослар етарли акс эттирилмаган. Бугунги кунда муаммога тамомила ўзгача ёндашилаётганлиги мазкур йўналишдаги ишларни қайта кўриб чиқишни тақозо қилляпти. Соҳадagi ишларни янада такомиллаштириш, ривожлантириш бевосита унинг ҳуқуқий асосига боғлиқ.

Ялли мажлисда депутатлар “Ногиронлиги бўлган шахсларнинг ҳуқуқлари тўғрисида”ги қонун лойиҳасини иккинчи ўқишда том маънода манфаатдорлик билан обдан муҳокама қилишди.

Кайд этилганидек, амалдаги қонунда ногиронлиги бўлган шахсларнинг тенглигини таъминлаш ва камситилишига йўл қўймаслик, шахсий ҳаётининг дахлсизлик ҳуқуқи, ҳаракат эркинлиги ва фуқаролик ҳуқуқи, яратилган шароитларнинг қўлайлиги, уй-жойга бўлган ҳуқуқи каби бир қатор масалалар тўлиқ қамраб олинмаган.

Янги тахрирдаги қонун лойиҳасининг эътиборли жиҳатлари шундаки, унда юқоридаги камчиликларнинг олдини олишга қаратилган нормалар акс этапти. Хусусан, ногиронлик белгилари аниқ кўриниб турган шахсларни қўшимча текширувлар ўтказилмасдан тиббий-ижтимоий экспертиза комиссиясига

Кўп болали оилаларнинг ҳуқуқий мақоми аниқ белгиланмоқда

Ўтказилган таҳлил натижаларига кўра, қонун ҳужжатларида “кўп болали оила” тушунчасига турлича мезонлар белгиланган. Бу эса давлат томонидан берилаётган имтиёзлардан ҳақиқатда муҳтож бўлган оилаларнинг тенг ҳуқуқий равишда фойдаланиш имконияти йавҳуд эмаслигини, амалиётда ҳуқуқ нормаларини қўллашда ижтимоий адолат принципининг бузилишига шарт-шароит яратиб бераётганлигини кўрсатмоқда. Мисол учун, “кўп болали оила” тушунчаси 21 та қонун ҳужжатида, жумладан, 5 та қонунда қўлланилган.

Ялли мажлисда биринчи ўқишда кўриб чиқилган “Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида”ги қонун лойиҳаси билан ана шу тушунча бирхиллаштирилмоқда.

Кўп болали оилаларнинг ҳуқуқий мақоминини аниқ белгилаш, қонунчилик ва ҳуқуқни қўллаш амалиётида ушбу тушунчанинг бир хилда қўлланилишини таъминлаш мақсадида лойиҳа билан Оила кодексига ҳам

“кўп болали оила” тушунчаси ва унинг ҳуқуқий мақоминини белгиловчи қўшимча киритилмоқда.

Унга кўра, ота-она ёки улардан бири билан бирга яшаётган тўрт ва ундан ортққ ўн саккиз ёшга тўлмаган, шунингдек, кундузги таълим шаклида таълим олаётган йи-гирма икки ёшга тўлмаган болалари бўлган оилалар кўп болали оилалар ҳисобланиши белгиланяпти.

Шу билан бирга, Солиқ, Меҳнат кодекслари ҳамда “Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида”ги Қонуннинг тегишли моддалари Оила кодексига киритилиши тақлиф этилаётган қўшимчага мубо-фиклаштирилмоқда.

Депутатларнинг фикрича, мазкур ҳужжатнинг қабул қилиниши қонунчи-лик ва ҳуқуқни қўллаш амалиёти-даги турли хил ёндашувлар бар-тароф этилишига хизмат қилади.

Қизгин муҳокамалардан сўнг қонун лойиҳаси биринчи ўқишда қабул қилинди.

Зиёда АШУРОВА
(«Халқ сўзи»).

Франция ва Бельгия парламентлари билан ҳамкорлик гуруҳлари тузилди

Халқаро сиёсатшуносларнинг таъкидлашича, Ўзбекистондаги бугунги ўзгаришлар, мамлакат ташқи ва ички сиёсатидаги тамоман янги-ча ёндашув Марказий Осиёда мутлақо янги сиёсий муҳитнинг қарор топишига туртки бўлди.

Ўзбекистоннинг ўзаро ишонч, тенг манфаатли шерикликка асосланган ташқи сиёсати туфайли нафақат минтақадаги давлатлар, балки узоқ-яқиндаги хорижий мамлакатлар, халқаро ташкилот ва молиявий тузилмалар ҳам ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш истагини билдирмоқда. Бу, ўз навбатида, икки ва кўп томонлама масалаларнинг ҳал этилишида муҳим омил бўлаётир.

Яна бир эътиборли жиҳати, мамла-

кат ташқи сиёсатида оид муҳим вази-фаларни бажаришда парламент дипло-матияси роли ортиб бориши кузати-лмоқда. Мамлакатнинг миллий манфаат-ларини ҳалқаро майдонда илгари сурши борасида Олий Мажлис фаолияти ку-чаймоқда. Хусусан, Қонунчилик палата-сида чет эл парламентлари билан ҳам-корлик гуруҳлари шакллантирилляпти.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Кенгашининг 3 июнь кунин бўлиб ўтган

Фарзандларимизни миллий қадриятлар руҳида тарбиялаш ишлари ҳолати қандай?

Мамлакатимиздаги барча мактабгача таълим ташкилотларида Вазир-лар Маҳкамасининг 2019 йил 31 декабрдаги “Узлуксиз маънавий тарбия концепциясини тасдиқ-лаш ва уни амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида изчил ишлар олиб борилмоқда.

Концепция асосида 3 — 7 ёшли болаларни маънавий тарбиялаш, уларда шахсий фазилатлар, жум-ладан, ўз тўйғуларини бошқариш, миллий аънаналарга қизиқтиришга қаратилган “Бахтли бола маънави-яти” номли методик тавсиялар қў-ллаб чиқилиб, барча мактабгача таъ-лим ташкилотларига тарқатилди.

Таълим-тарбия жараёнида қўллаш мақсадида “Ўзбекистоннинг буюк алломалари”, “Ўзбекистон Республикасининг давлат байрам-лари”, “Қадимий шаҳарлар”, “Ўзбе-кистон композиторлари”, “Менинг маҳаллам”, “Миллий хунармандчи-

лик” мавзуларида кўргазмали пла-катлар тайёрланиб, амалий машғу-лотлар чоғида фойдаланиш учун мактабгача таълим ташкилотлари-га тарқатилган.

Шу билан бир қаторда, Ўзбе-кистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахбор-рот ва оммавий коммуникациялар агентлиги билан ҳамкорликда “Болалик кунларимда” лойиҳаси доирасида ўзбек халқ эртаклари-нинг аудио талқини яратилди.

Шунингдек, чекка қишлоқларда-ги мактабгача таълим ва тарбия ташкилотларида болаларни маъна-вий ва жисмоний тарбиялаш орқа-ли уларнинг соғлом ривожланиши-ни таъминлаш мақсадида 16 та қайта жиҳозланган автобуслар не-ғизда ташкил этилган “Ақлов” номли мобил мактабгача таълим гуруҳларида 40 та маҳаллада 2000 бола қамраб олинди. Мазкур лойиҳанин ижобий самараларини инобатга олган ҳолда, келгусида

лойиҳани кенг жорий этиш чорала-ри кўрилмоқда.

Мактабгача ёшдаги барча бола-ларни тизимли ўқитиш учун Ўзбе-кистон Миллий телерадиоконпа-нияс билан ҳамкорликда ота-она-ларга методик ёрдам сифатида “Илк қадам” ва “Ақлов” (100 та) видеодрасларини ўз ичига олган онлайн ёшда дастури ишлаб чиқи-либ, нафақат эфирга узатилмоқда, балки ижтимоий тармоқларга ҳам жойлаштирилляпти.

Хозирги пандемия шароитида болаларнинг санъат ва маданиятга бўлган қизиқишларини янада ошириш, тасвирий санъат ҳамда баъдий ижода бўлган қизиқиш ва эътиборини мустаҳкамлаш, соғлом бўлиб воёга етишлари учун онлайн кўрик-танлов ҳамда спорт ўйинла-ри ташкил этилмоқда.

Мактабгача таълим ташкилотла-рида фаолият олиб бораётган тарбиячи ва улар ёрдамчиларининг салоҳияти ҳамда билим даражаси-

ташкил этилаётган техникумларга 54 658 на-фар ўқувчини олий таълимнинг бакалаврият таълим дастурлари билан интеграциялашган тегишли мутахассисликлар бўйича ўқишга қабул қилиш режалаштирилмоқда.

Парламент аъзоларининг кайд этишича, 2019/2020 ўқув йилида касб-хунар коллеж-лари ўқувчилари билан пандемия шароитида машғулотларни масофавий тарзда давом эттириш учун вазирлик томонидан қатор чора-тадбирлар амалга оширилиб, ижобий натижаларга эришилмоқда.

Хусусан, бугунги кунда касб-хунар таъли-ми тизимида интернет тармоғидан фойдала-ниш орқали ушбу жараёнга 15 602 нафар педагог жалб этилди. Улар томонидан 136702 та масофавий таълим бериш билан боғлиқ видеодраслар, тақдимотлар, инфографика-лар, тестлар тўплами, амалий топшириқлар тўплами ва бошқа электрон ресурслар ўқу-вчиларга етказилди.

Йиғилишда депутатлар томонидан касб-хунар таълими муассасалари битирувчилари-нинг иш билан таъминланиши юзасидан олиб борилаётган ишлар, мамлакатдаги таъ-лимнинг миллий стандартлари халқаро таъ-лим стандартларига мослиги, ўқув жараёни-га инновацион гоялар, замонавий техноло-гиялар ҳамда ишланмаларни жорий этиш, касб-хунар таълими ва ишлаб чиқаришнинг ўзаро яқин ҳамкорлигини таъминлаш маса-лалари, кичик бизнес ва жуссий тадбирқор-лик субъектларига зарур бўлган касблар

бўйича мутахассисларни тайёрлаш ҳамда тизимга оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ишлаб чиқиш, амалдаги қонун ҳужжатларини янада такомиллаштириш масалалари юзаси-дан саволлар ўртага ташланди.

Депутатлар томонидан кўтарилган маса-лаларни бартараф этиш юзасидан Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг аниқ ёнда-шувини, истикболдаги режалари атрофи-ча баён этилди.

Қизгин баҳс-мунозараларга бой кечган “Ўқуумат соати”да Олий ва ўрта махсус таъ-лим вазирлигига касб-хунар таълими тизими-да олиб борилаётган ислохотлар, ёшларни касбий таълимга кенгроқ қамраб олиш чора-тадбирлари, таълим сифатини ошириш ва за-монавий кадрлар тайёрлаш ҳолати ҳамда со-ҳани ривожлантириш юзасидан аниқ тавсия-лар берилди. Айниқса, тизимда олиб борилаёт-ган ишларни янада жонлантириш, соҳада ўқитиш методикасини такомиллаштириш, таъ-лим-тарбия жараёнига илгор услубларни, ху-сусан, индивидуулаштириш тамойилларини босқичма-босқич татбиқ этиш масалалари юзасидан қатор тавсиялар берилди.

Соҳага оид барча ютуқ ва камчиликлар, долзарб муаммолар таълим тизими масъул-лари ҳамда парламент аъзолари томонидан қизгин ва амалий рўхда муҳокама этилди, аниқ вазифалар белгиланди. Келгусида тад-бирлар ижроси устидан самарали парламент назоратини олиб боришга келишиб олинди.

«Халқ сўзи».

Сенатор мушоҳадаси

Ёшлар нега жиноят қўчасига қириб қолмоқда? Ҳали ҳаётнинг пасту баландини англаб етмаган фарзандларимизнинг билиб-билмай ўғриликка қўл уришининг боиси нимада? Талончилик, фийрибарлиқ, ҳатто қотиллик қилишига қандай омиллар сабаб бўляпти? Буларнинг туб илдизлари қаерда?..

Ўсмирлар нега жиноятга қўл урмоқда?

Яқинда Олий Мажлис Сенатининг Мудофаа ва хавфсизлик масалалари кўмитаси аъзолари томонидан Андижон ҳамда Қаш-қадарё вилоятларида ҳуқуқбузарликларнинг бар-вақт олдини олиш ва жи-ноятчиликка қарши ку-рашиш борасида амалга оширилаётган ишлар ўрга-нилиб, мутасаддилар олди-га шу саволлар қўндаланг қўйилди. Зеро, эртанимиз эгалари бўлиши ёшларнинг жойи ҳазони ижро этиш муассасалари эмас, аксин-ча билим, санъат ва мада-ният ўчоқлари ҳамда олий ўқув юртлари бўлмоғи шарт.

Ўрганишлар натижасига кўра, икки вилоятда ҳам криминоген вазиятни бар-қарорлаштириш, фуқаро-ларнинг ҳуқуқ ва эркинли-гини ҳамда қонуний ман-фаатларини ҳимоя қилиш юзасидан бир қатор ишлар амалга оширилган.

Ўтган йили Андижон ви-лоятида содир этилган ум-вий жиноятлар 3,8 фоиз, Қашқадарёда эса 3,9 фоиз камайган. Вазият ҳудудлар бўйича ўрганилганда, Анди-жондаги 882 та маҳалладан 216 тасида, Қашқадарёда-ги 768 та маҳалладан 243 тасида умуман жиноят содир этилмагани маълум бўлди. Қатор маҳаллалар-да жиноятлар қамайган бўлса-да, айримларида криминоген вазият мурак-каблигича қолаётгани ташвишланарлидир.

Жиноятга қўл ураётган-лар орасида ҳали ҳаётнинг оқу қорасини тўлиқ фарқ-лай олмаган ёшларнинг кам эмаслиги барчамизни ҳушёрликка қорашши керак. Эътибор қилин-а, Қашқа-дарёда жиноят содир эт-ган шахсларнинг деярли ҳар учинчиси ёш авлод ва-киллари. Бу борадаги ахвол Андижонда ҳам яхши эмас.

Қотиллик ва оғир тан жа-роҳати етказиш жиноятла-рининг деярли ярми ёшлар томонидан содир этилган. Нега? Бу, аввало, ҳуқуқбу-зарлиқлар профилактикаси ва жиноятчиликнинг бар-вақт олдини олиш бораси-

дан жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда етарли-ча иш олиб борилмаганли-гининг оқибати эканлигини алоҳида таъкидлаш жоиз. Тўри, жорий йилнинг биринчи чорағидаги кўрсаткичлар ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан яхшиланган. Аммо бу хо-тиржамликка асос бўлол-майди.

Тан олиш керак, ёшлар-нинг жиноят қўчасига бош сукиши тарбияда йўл қўйилган хато ёки бефарқ-ликнинг аччиқ мевасидир. Қадимдан маҳалла ёшлар тарбиясида бекёёс ўрин тутган. Маҳалла аҳли қўча-қўйда салгина тарбияси бўшқор, ноқўя хатти-ҳара-кат қилган болани учратиб қолгудек бўлса, унга яхши сўзлар билан насиҳат қилиб, “сенинг ота-бобола-ринг хурматли инсонлар, аждодларингга муносиб бўл” қабилида насиҳат қилиб, тўғри йўлга солади. Лекин бу каби эъзуликка йўйрилган аънаналаримиз бугунги кунда ҳам давом этаётганими? Халқимизнинг неча минг йиллик “маҳал-ла — отанг, маҳалла — онанг”, “бир болага етти маҳалла ота-она” каби ҳик-матлари ҳали-хануз ўз маз-мун-моҳиятига эгами? Де-мак, ушбу йўналишдаги ишларни қучайтириш ке-чктириб бўлмас вазифа-лардан.

Хўш, ўсмирлар нега жи-ноятга қўл урмоқда? Улар-нинг ота-онаси, таълим му-ассасаси, маҳалласи бун-дай ҳолатга неча бекфарқ, лоқайд муносабатда бўлмоқда?

Мутахассисларнинг фик-рига қара, нотинч, носоғ-лом оилавий муҳитда ул-ғаяётган ёки моддий таъ-минотга муҳтож болалар

башқалар билан кўп жан-жаллашиб, уларда ўғри-лик ва безорилик каби жи-ноятларга мойиллик нисба-тан кўпроқ учрайди. Шу-нинг учун фарзанд тарбия-сига салбий таъсир кўрса-тувчи иллатларга қарши ку-рашиш, спиритли ичимлик-лар истеъмол қилишга ружу қўйган шахслар ўрта-сида профилактик-огохлан-тирув ишларини мунтазам олиб бориш, назоратни қучайтириш мақсадга муво-фиқдир.

Халқ депутатлари Анди-жон ва Қашқадарё вилоят-лари Кенгашлари билан биргаликда ўтказилган қўша мажлислар қарорла-рига кўра, воёга етмаган-лар ва ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарликларнинг олди-ни олиш, уюлмаган ёшлар бандлигини таъминлаш, уларни ҳаётнинг фаол аъзосига айлантириш бора-сида йўл қўйлаётган кам-чиликларни бартараф этиш, ушбу йўналишдаги ишларни қучайтириш бўйича аниқ чора-тадбирлар белгилаб олинди. Масъулларнинг ҳисоботлари мунтазам ра-вишда эшитиб бориладиган бўлди. Туман ва шаҳарлар кесимида етим, шу жумла-дан, ота-онаси хорижга кет-ган, муомалага лаёқатсиз-лиги ва бошқа сабабларга кўра ота-она қарамогидан четда қолган воёга етмаган шахсларнинг яшаш ва ўқиш жойларидаги ҳолатини ўрга-ниб чиқиш масалаларига ҳам алоҳида эътибор қара-тилди. Шунингдек, профи-лактика (катта) инспектор-ларининг жамоат тартиби-ни сақлаш бўйича ёрдам-чилари ҳамда “Фидокор ёшлар” жамоатчилик пат-руль гуруҳлари аъзолари-нинг хизмат фаолияти са-марадорлигини ошириш чо-ралари кўрилди.

Муртозо РАҲМАТОВ,
Олий Мажлис Сенати аъзоси.

ЕОИИда меҳнат бозори

Яқинда парламент томонидан Ўзбекистоннинг Евроосиё иқтисодий иттифоқи фаолиятида кузатувчи мақомида иштирок этиши ҳақидаги ҳужжат маъқулланди. Кузатувчилик мақоми Ўзбекистонга жараёнларни фаол кузатиш, мавжуд имкониятларни кенг баҳолаш ва батафсил таҳлил қилиш учун қулай шароит яратеди.

Таҳлил

Амалга оширилиши лозим бўлган ана шундай таҳлиллардан бири, бу, ЕОИИдаги меҳнат бозорининг таҳлили ҳисобланади. Дарҳақиқат, ЕОИИда умумий ишлаб чиқариш ўсиб бораётгани боис мазкур иттифоқ ҳудудида меҳнат ресурсларига, хусусан, меҳнат мухожирларига бўлган талаб ҳам тобора кучайиб бормоқда. Жумладан, Евроосиё иқтисодий комиссиясининг маълумотларига кўра, ЕОИИга аъзо давлатлар иқтисодиётига ўртача бир йилда жалб этилаётган меҳнат мигрантларининг сони 1,8 миллион кишини (шундан 97,6 фоизи Россияга тўғри келади) ташкил этади. ЕОИИдаги меҳнат ресурсларига бўлган талабнинг маълум қисмини Ўзбекистон таъминламоқда. Статистик маълумотларга қараганда, ЕОИИ давлатларида айни вақтда 2,3 миллиондан ортиқ Ўзбекистон фуқаролари меҳнат қилмоқда.

Бироқ улар ЕОИИга аъзо давлатларда эркин меҳнат қилишлари учун айрим муаммолар ҳамда тўсиқларга дуч келмоқда. Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг маълумотларига кўра, Россияда меҳнат қилаётган 2 миллионга яқин фуқароларимизнинг фақат 1,6 миллион нафарига ишлаш ҳамда яшаш учун расмий рухсатнома (патент) берилган, холос. Бунинг асосий сабабларидан бири патент олиш харажатларининг юқорилиги ва тартиб-тамоийларнинг мураккаблиги ҳисобланади. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон фуқаролари Россияда ишлаш ҳуқуқини қўлга киритиш мақсадида рухсатнома олиш учун мурожаат қиладиган бўлсалар, уларга фақат 1 йил мuddатга патент берилди, холос. Бунинг учун эса 30 — 35 минг рубль (таxminан 500 АҚШ доллари) тўғридан-тўғри ва билво-

сита сарфланадиган маблағ керак бўлади. Бундан ташқари, ҳар ойда 3 — 8 минг рубль (таxminан 50 — 125 АҚШ доллари) мажбурий тўловлар тўланиши ва бошқа сарф-харажатлар эътиборга олинса, ҳар йили бир киши 1700 АҚШ долларининг бахридан ўтиши керак. Ўз ўрнида айтиш лозимки, ЕОИИ ҳудудидаги мамлакатлар меҳнат мигрантларининг бир-бирига ўтиб ишлаши ва уларнинг эркин ҳаракатланиши учун ЕОИИга аъзо бўлмаган давлатлар фуқароларига нисбатан кўпроқ қулайлик яратилган. Хусусан, ЕОИИга аъзо давлатларда “Умумий меҳнат бозори” шакллантирилган бўлиб, меҳнат мухожирларининг ўзаро эркин ҳаракатланиши таъминланган. Шу жиҳатдан қараганда, Ўзбекистондан Россия Федерациясига ишлаш учун борган меҳнат мигрантлари учун қатор нуқулликлар ва тўсиқлар мавжуд. Буларга мисол қилиб, уларнинг тиббий суғурта сойти олиши, тиббий кўриқдан ўтиши зарурлиги, рус тили, тарихи ва қонунчилиги бўйича имтиҳон топшириши, Россияда ишлаш ҳуқуқига эга бўлиш учун рухсатнома (патент) олиши ва бошқаларни келтириш мумкин. Шу билан бирга, ўзбекистонлик мухожирларнинг Россияда бўлиши рухсатнома (патент)нинг амал

қилиш (1 йил) мuddати билан белгиланади. Тиббий суғуртани эса ўз маблағлари ҳисобидан сотиб олишга мажбур, улар учун пенсия таъминоти эса мавжуд эмас. Бундан ташқари, МДХ мамлакатлари, жумладан, Ўзбекистон фуқаролари даромад солигини рухсатнома (патент) олишдан аввал тўлайдилар. Шу билан бирга, мигрантлар учун диплом ва малака сертификатлари тан олиниши тартиб-қоидалари ҳам мавжуд. ЕОИИга аъзо давлатлар фуқаролари учун эса қатор қулайлик ва имкониятлар яратилган. Жумладан, улар ишлаш учун рухсатнома олишлари шарт эмас, фуқаролик шартномаси асосида меҳнат фаолиятини амалга оширишлари мумкин. Аъзо давлатлар фуқаролари, яъни мигрантлар ва уларнинг оила аъзолари 30 кунгача рўйхатдан ўтмасдан ЕОИИ ҳудудида бўлишлари мумкин. Бунда мигрант ва унинг оила аъзосининг мазкур ҳудудда вақтинча бўлиб туриш мuddати меҳнат шартномаси ёки фуқаролик-ҳуқуқий шартномада кўрсатилган ҳолда белгиланади. Ижтимоий таъминот (ижтимоий суғурта) соҳасида ҳамда даромад солиғи ставкаси белгиланишида ҳам ўша давлат фуқаролари билан тенг равишда қаралади. Дипломлар ва малака сертификатлари тўғридан-тўғри тан олинади.

Ўзбекистоннинг халқаро рейтинглардаги ўрнининг юксалиши

жаҳон ҳамжамияти билан интеграциялашувда алоҳида ўринга эга

Ўзбекистон халқаро майдонда ўз нуфузини юксалтириш йўлидан бормоқда. Мамлакатимиз изчиллик билан ислохотларни амалга оширар экан, миллий рейтингимизни белгилаетган агентликлар уларни муносиб баҳоламоқда.

Жараён

Авалло, рейтинг нима учун керак, деган табиий савол туғилади. Рейтинг турлича бўлиши мумкин, бизнес рейтинги, инвестициявий жозибадорлик рейтинг ва бошқалар. Ҳар қандай давлат рейтингларда иштирок этса ва у юқори ўринда бўлса, бу ушбу давлатнинг очиклиги, шаффофлиги ҳамда иқтисодий салоҳиятини намоён этади. Шундан келиб чиқиб айтиш керакки, иқтисодий тараққиётни таъминлаш учун кенг қўлмалли ислохотлар олиб бораётган ва ривожланиш палласида бўлган давлатлар, албатта, рейтингларда муносиб ўринларни эгаллашга интилиши табиий. Негаки, бугунги замонaviй дунёда ҳамкорлик ўрнатиш истагида бўлган давлатлар ва ташкилотлар умумэтироф этилган рейтингларга, албатта, эътибор қаратади. Бугун Ўзбекистон очиклик сиёсатини олиб бориши натижасида халқаро майдонда ўз обрў-эътиборини мустаҳкамлаб бормоқда. Бу, аввало, қўшни давлатлар ва нуфузли ташкилотлар билан ҳамкорлик фаолияти, шунингдек, давлат органларининг халқ манфаатларини тўла ифода этишига қаратилаётган эътиборнинг самарасидир. Сўнгги қисқа вақт мобайнида мамлакатимизда амалга оширилган инсон ҳуқуқларини таъминлаш, сўз эркинлиги, бизнес юриштида энгиллик ва имтиёзлар бериш, коррупцияни батамом тугатиш борасидаги ислохотлар жаҳон ҳамжамияти томонидан кенг эътироф этилди. Натижада Ўзбекистон халқаро рейтингларда юқори ўринларга кўтарилиб, ўз ижобий имижини яхшилаб бормоқда. Дунё мамлакатлари, халқаро ташкилотлар ва инвесторлар мамлакатимизга истиқболли ҳамкор сифатида муносабат билдирмоқда. Оддий айтганда, Ўзбекистон хорижий аренада ишончли ҳамкор қиёфасида намоён бўляпти. Лекин, ишонч билан айтиш керакки, мамлакатимиз бундан-да юқори кўрсаткичларни қайд этишга қодир.

Куни кеча қабул қилинган

“Ўзбекистон Республикасининг халқаро рейтинг ва индекслардаги ўрнини яхшилаш ҳамда давлат органлари ва ташкилотларида улар билан тизимли ишлашнинг янги жиҳатларини жорий қилиш тўғрисида”ги Президент Фармони мазкур ишларни янги босқичга олиб чиқади. Ушбу Фармон билан эндиликда “Глобал рақобатбардошлик” индекси, “Иқтисодий эркинлик” индекси, “Логистика самарадорлиги” индекси, “Бизнес юришти” индексида муносиб ўрнини эгаллаш бўйича алоҳида орган фаолият юритади. Давлат органлари биринчи раҳбарларининг фаолияти самарадорлигини баҳолашнинг бош мезони халқаро рейтинг ва индексларда мамлакатнинг ўрнини яхшилашга қаратилади. Натижада раҳбар ўзи бошқараётган соҳанинг ривожланиши, унинг ички ва ташқи рейтингларда юқори ўринларни эгаллаши учун самарадорлигини ошириш масалаларига эътибор қаратади. Маълумотларга кўра, давлатлар мактебини белгилаб берадиган 100 дан ортиқ халқаро рейтинг ва индекслар бор. Минг афсуски, баъзи бир рейтингларда умуман ўринга эга эмасмиз ёки қўйи поғоналардан ўрин олганмиз. Сабаб эса бу борода тизим ва фаолият олиб борувчи орган бўлмаган. Аслида ўша рейтингда бизнинг реал ҳолатимиз юқори ўринни эгаллашга муносиб бўлиши мумкин.

Айтиш керакки, давлат имижини халқаро даражада оширишга бел боғлаган ва халқ тақдирини ўйлаган лидерларнинг ўз имкониятларини намоён этиш фурсати келди.

Мухтасар айтганда, эндиликда давлат органлари фаолиятининг мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлардаги ақсини шаффоф кузатиш имконига эга бўламыз. Бу жаҳон ҳамжамияти билан интеграциялашув жараёнларида муҳим омилдир.

Нодир ЖУМАЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати,
иқтисодиёт фанлари доктори, профессор.

КОРРУПЦИЯни енгиш учун бирлашиш зарур

“Сингапур мўъжизаси” деган ибора кенг тарқалган. Лекин унинг мазмунини ҳаммама тўлиқ айтиб беролмаса керак. “Мўъжиза” шундаки, майда оролчалардан иборат, табиий бойликларга эга бўлмаган ўта қашшоқ ва қолоқ бир ўлка Ли Куан Ю бошчилигида дунёнинг энг илғор мамлакатларидан бирига айланди.

экан, аҳолининг кенг қатламини бу ишга жалб қилиш лозим. Давлат ва фуқаролик жамияти ўртасида тўлақонли мулоқотни йўлга қўйиш муҳим аҳамият касб этади. Мустақил жамоат ташкилотлари, оммавий ахборот воситалари коррупцияга қарши курашиш тadbирларида катнашар экан, ушбу жараёнда ҳукуматнинг барча бўғини фаолияти очик ва шаффоф бўлиши талаб этилади.

Мулоҳаза

Ушбу мамлакатнинг энг катта ютуғи — коррупцияни енгиш борасидаги оламшумул натижалари эканлиги билан эътироф этилади. Бунинг учун Сингапурда Коррупция ҳолатларини аниқлаш бюроси тузилиб, унга чекланмаган ваколатлар берилди. Қонунлар қучайтирилди, порахўрлик учун жазо сифатида жуда катта жарималар жорий қилинди. Ҳозирги кунда Сингапур — жаҳондаги энг кам коррупциялашган сиёсий тузумга эга давлат. Коррупция илллати ҳар қандай мамлакатда тараққиёт кушандаси экани ҳам маълум. Уни енгиш, бартираф этиш учун эса мавжуд қучларни бирлаштириш, бир ёқадан бош чиқариш жуда муҳим. Бу “Коррупцияга қарши курашишда давлат ва нодавлат ташкилотларининг ҳамкорлигини жадаллаштириш” мавзусида видеоконференцалоқа тарзида бўлиб ўтган халқаро анжуманда бот-бот такрорланди.

Президентимизнинг тегишли Фармони билан тасдиқланган 2019-2020 йилларда коррупцияга қарши курашиш давлат дастурида ЎзННТМА фуқаролик жамияти институтларини коррупцияга қарши чораларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишга жалб қилиш учун масъул этиб белгиланган.

Бунга давлат органлари билан қайта алоқани йўлга қўйиш механизмларини мустаҳкамлаш, фуқаролик жамияти институтларининг давлат органлари фаолиятида ижтимоий ҳамкорлик асосида иштирок этишини таъминлаш орқали эришилади. Ассоциация Адлия вазирлиги, Бош прокуратура, Давлат божхона қўмитаси, Давлат статистика қўмитаси каби қатор муассасалар билан меморандумлар имзолаган бўлиб, ишни шу ҳужжатлар асосида олиб борапти. Бундан ташқари, республикаимизнинг барча вилоятларида ассоциациянинг минтақавий бўлинмалари тузилган ва улар давлат тузилмалари билан узвий ҳамкорлиқни йўлга қўйган.

Тўғри, ҳудудлардаги ННТ томонидан муайян ишлар олиб борилаётганига қарамай, бу фаолият ҳали етарли даражада эмас. Аввало, ушбу ННТ ходимларининг салоҳиятини янада ошириш, олий таълим муассасаларида сўровлар ўтказиш, ННТ қоида “ишонч телефонлари”ни ташкил этиш мақсадига мувофиқдир. Умуман, давлат ва жамиятнинг ҳаммаслақлиги доимо ютуқлар омили бўлиб келган. Фуқаролик жамияти институтлари коррупцияга қарши курашишни ўз бурчи деб билади ва шу соҳадаги дастурларга жалб этилса, амалий кўмак кўрсатишга қодир. Жамият илдизига болта уривчи бу зарарли иллатни даф қилиш учун бор имкониятини ишга солган ҳолда, давлат органларига елкадош бўла олади.

Насимхон АЛИМОВ,
ЎзННТМА Кенгаши раиси,
иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент.

ИШГА ЗАМОНАВИЙ ЁНДАШУВ

КОРХОНА ЭКСПОРТ САЛОҲИЯТИНИ ОШИРЯПТИ

Дикқатга молик факт: пандемия шароити қийинчиликларига қарамай, Вобкент туманидаги “Қумушкент ипаги” масъулияти чекланган жамияти 2400 нафар кишини ипак курти боқиш билан боғлиқ мавсумий ишга жалб этди. Бундан ташқари, яна 50 киши ёллана меҳнат билан машғул. Корхонанинг ўзида эса 80 нафар ишчи-ҳодим меҳнат қилляпти.

Ипакчилик

Гулнора Ниёзова улардан бири. У 15 йилдирки, шу корхонанинг ўров цехида ишламоқда. — Дастлаб қийналганман, албатта, — дея эслайди у. — Киши кунт билан ишласа ҳаммаси изига тушиб кетаркан. Вазифам дастгоҳларнинг бир маромда ишлашини назорат қилишдан иборат. Мабодо ип ўзилгудек бўлса, дарҳол боғлаб қўяман. Ипакдан олинаётган ип сифати кўп жиҳатдан бизнинг меҳнатимизга боғлиқ. Касбимни яхши кўраман. Корхона жамоаси аъзоларининг кўпчилиги кишлоқ хотин-қизлари. Улар учун ҳамма шароит яратилган. — Биз Вобкент ҳамда Когон туман-

ларида етиштирилган 300 тоннадан зиёд пиллани қайта ишлаймиз, — дейди корхона бош ҳисобчиси Нурхон Ўраева. — Ипак курти боқувчиларга ҳам, уни қайта ишловчиларга ҳам имкон қадар қулайликлар яратиб бераймиз. Шу ўринда бир мисол. Корхона тadbиркорлар хориждан сунъий даста тайёрлайдиган замонaviй ускуна харид қилишди. Жорий мавсумда 3 минг курти ипак курти учун зарур даста шу ускуна воситасида тайёрланди. Ишлатиш учун қулай, тоза бундай дасталардан ўн йилгача фойдаланиш мум-

кин. Ваҳоланки, шу пайтга қадар шувоқ, сугупри ва ҳатто терак شوҳлари пилла ўровчи восита сифатида ишлатилар эди. Мутахассисларнинг айтишича, масаланинг бошқа томони ҳам бор. Бир курти ипак куртига бир тележака шувоқ керак. Уни яйловдан тўплаш учун тўрт киши бир кун вақт сарфлайди. Ачи-нарлиси, атроф-муҳитга жиддий зиён этади. Чорва ризқи қийилади. Замонаviй ускуна шарофати билан бу масалага ҳам ечим топилди. — Қаловини топса, қор ҳам ёнади, деб бежиз айтишмаган, — дейди корхона иш юритувчиси Жобир Хожиев. — Яқинда корхонамиз қошида ипакдан гилям тўқишни йўлга қўйдик. “Уста — шогирд” усулида иш ўрганган бир гуруҳ ёшларимиз турли ўлчамдаги нафис гиламлари тўқишмоқда.

Ишга ана шундай замонaviй ёндашувлар корхонанинг экспорт салоҳиятини оширяпти. Маълумотларга қараганда, “Қумушкент ипаги” 2019 йилда Жанубий Корея, Хитой, Ҳиндистон сингари давлатлардаги бюортмачиларга 1,1 миллион АҚШ доллари миқдоридаги маҳсулотни етказиб берди.

Истам ИБРОҲИМОВ
«Халқ сўзи».
Муаллиф олган суратлар.

Аҳоли бандлиги: МУАММОЛАР ЎЗ ЕЧИМИНИ ТОПМОҚДА

Республикаимизда камбағалликни бартараф этиш учун қандай чоралар кўриляпти? Ушбу саволга Ўзбекистон Республикаси Президентининг Андижон вилоятидаги Халқ қабулхонаси томонидан амалга оширилаётган ишлар мисолида ҳам жавоб топиш мумкин. Гап шундаки, Халқ қабулхоналари вакиллари вилоятдаги ҳар бир оилادا бўлиб, фуқароларни қийнаётган муаммолар билан танишмоқда. Натижада шу нарса аён бўлдики, мамлакатимиз аҳолисининг аксарият қисмини ташкил этувчи ёшларни доимий даромад манбаи билан таъминлаш масалаларини асосий ечимларидан биридир.

Халқ билан мулоқот

Худудлардаги секторлар билан олиб бориладиган ҳамкорлик натижасида тез орада 300 гектардан ортиқ фойдаланилмай турган ер майдонлари минглаб ёшларга ажратиб берилди. Бундай имкониятдан фойдаланган Андижон туманилик Сарварбек Баходиров йигирма сотиҳ ер майдонига дуқкакли экин экиб, меҳнат қила бошлади. — Халқ қабулхонаси вакиллари хонадонимизга ташриф буюриб, ижтимоий ҳолатимизни ўрганишди, — дейди С. Баходиров. — Ўзимга муносиб иш топа олмаётганлигим боис

Россияга кетишни режалаштираётганимни эшитишгач, туман ҳудудида ер ажратиб беришди. Айни пайтда 380 нафар мен каби ёшлар томорқа ишлари билан банд. Асака туманида ажратилган 30 гектар ер майдонидан умумлиқ фойдаланаётган ёшлар 34 минг тут мевали дарахтдан иборат бот барпо этидлар. Дарахтлар қатор оралари ҳам ишлов берилиб, 28 гектар майдонга картошка, пиез, сабзи, қарам каби экинлар экилди. — Ҳовлимиздаги бир сотиҳдан иборат томорқадан ҳар йили

5 миллион сўм даромад оламиз, — дейди Балиқчи туманида истикомат қилувчи Бахтёржон Солиев. — Туманимиздаги 80 нафар ёш қатори менга ҳам 15 сотиҳ ер майдони ажратиб берилди. Оилавий тажрибамиздан келиб чиқиб, деҳқончилик ишларини олиб бормоқдаман. Аслида ер билан боғлиқ даромад ҳақида аниқ бир тўхтамағ келиб бўлмайди. Шундай бўлса ҳам кузга бориб, 20 миллион сўмдан ортиқ даромад олишни мўлжаллаб турибмиз. Агар бу амалга ошса, йил давомида ҳар ой салкам 2 миллион сўмдан иш ҳақи олган бўламан. Бу яхши кўрсаткич, албатта!

Олиб борилаётган ишлар билан яқиндан танишиш мақсадида Жалақудуқ туманида бўлдиқ. Кўртки массивида 44 гектар ер майдони ҳар бир ёшга 20 сотиҳдан ажратиб берилибди. Натижада 26 гектар майдонга дуқкакли экинлар экилган бўлса, 12 гектардаги полиз экинлари баравж ривожланмоқда. Шунингдек, 6 гектар майдонда сабзавот экинлари парваришляпти. Бу каби яхши ишларни амалга ошириш учун туман ҳокимлигининг ташаббуси билан маҳаллий бюджет ҳисобидан

252 миллион сўм ажратилиб, ушбу майдонларга сув чиқарилди. Дарҳақиқат, Президент Халқ қабулхоналари бугун халқимизнинг ишонч манзилига айлана олди. Бунга эса етарлича асос бор. Мисол учун, Андижон шаҳрининг Пахтакор маҳалласида истикомат қилувчи Аббосбек Аббосов Халқ қабулхонасининг Андижон шаҳар бўлимига мурожаат қилиб, балиқчилик билан шуғулланиш учун банкдан кредит олиш масаласида турли идораларга қилган мурожаатлари жавобсиз қолаётганлигини билдирди. Мутасаддилар томонидан фуқаронинг имкониятлари ўрганиб чиқилгач, балиқчилик билан шуғулланиш орқали нафақат ўзи, балки бир неча маҳалладошини ҳам доимий иш жойи билан таъминлай олиши аёнлашди. Кўрсатилган амалий ёрдам тўғрйли Аббосбек 4 та балиқ ҳовузи барпо этадиган бўлди.

Андижон туманидаги Отчопар маҳалласи қир-адирликлар ёнбағрида жойлашганига боис деҳқончилик қилишда энг катта муаммо сус масаласи эди. Халқ қабулхонаси аралашуви билан 50 миллион сўм маблағ эвазига 1100 метр масофага 100 диаметрили қувур ётқизиляпти тўғрйли бу муаммо ҳам ижобий ечим топди.

Избоскан туманидаги “Навжур” МФЙ туман марказидан 20 кило-

метр олисда жойлашган. Ушбу ҳудуднинг қўллаб фуқароларини бандлик масаласи қийнаб келаетган. Халқ қабулхонасига йўлланган мурожаатга асосан олиб бориладиган ҳаракатлар тўғрйли Луғумбек қишлоғида ташкил этилган “TEXTIL STEEL” МЧЖга 160 нафар ишсиз фуқаро жалб этилди. Айни пайтда улар томонидан тайёрланаётган маҳсулотлар экспорт қилинмоқда.

Қўргонтепа туманидаги “Соҳибқирон” ва “Жаннатбулоқ” маҳалла фуқаролар йиғинларида истикомат қилувчи аҳолини ҳам худди шу масала қийнаб келаетганди. “Доско текстиль” МЧЖни тўла қувват билан ишга тушириш орқали бу муаммо ҳам ижобий ечим топди. Бугунги кунга келиб, қишлоқнинг 140 нафар аҳолиси ушбу корхонада самарали меҳнат қилиб келмоқда.

Хулоса ўрнида айтганда, бугунги синовили қунарда халқ билан ҳамнафас бўлиб яшаш, уларга амалий ёрдам кўрсатиш борасида олиб борилаётган савй-ҳаракатлар йиллар давомида аҳолини қийнаб келаетган муаммо ва камчиликларга барҳам бермоқда. Муаммоларга ўз вақтида ечим топилаётгани эса худудлар ободонлиги ва аҳоли фаровонлигини оширишга хизмат қилади, албатта.

Саминжон ҲУСАНОВ
«Халқ сўзи».

“Шарк” наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили:
Буюк Турон кўчаси. 41. ЎЗА якуни — 22.50 Тонширилди — 00.00 1 2 3 4 5 6